

Görgü Kuralları ve Protokol

Öğr. Gör. Burcu Bozkurt

2.Hafta

Tanışma ve Tanıştırma

«Gülümseme, iki kişi arasındaki en kısa mesafedir.» Victor Burgin

Tanışma ve Tanıştırmanın Önemi

Sosyal ilişkiler kurabilmek için tanışmak şarttır. Tanışma ve tanıştırma farklı fiillerdir. Tanışma kişinin kendisini başkalarına tanıtmayıken, tanıştırma iki kişiyi birbirine tanıtmayı işini anlatır ve başkası tarafından yapılır yani tanışmak, birisine «Takdim edilmek» ile olur.

İlke olarak tanışma ve tanıştırma, ilk karşılaşma anında ve ayakta yapılmalıdır.

Kim Kime Tanıştırılır?

- Herkes cumhurbaşkanı, devlet başkanı, krala,
- Tek kişi, bir çifte veya topluluğa,
- Yeni gelenler, orada bulunan gruba,
- Erkek kadına,
- Genç kız yaşlı erkeğe ve/veya kadına,
- Küçük büyüğe,

- Akraba ve yakın dostlar diğerlerine,
- Yaş farklı fazla değilse evlenmemiş kadın, evli kadına,
- Ast üste tanıştırılır.

Ayrıca;

- Erkek, karısını daha genç bir kadına,
- Baba, oğlunu daha alt mevkide bulunan birine tanıştırır.

Tanıştırma Sözlere ve Karşılıkları

- Tanıştıracığınız kişiler için söze başlarken onlardan izin alın.

«İzin verirseniz dostum Çisem Hanım'ı size tanıştırmak istiyorum.»

«Onur Bey, Enes Bey'i tanıyor musunuz?»

- Tanıştırdığınız kişi ailenizden biriye soyadını söylemeye gerek yoktur.

«Kardeşim Toprak, Kuzenim Tuğba...»

- Karşılık olarak:

«Sizinle tanıştığımıza çok memnun oldum.»

«Nasılsınız?»

«Şeref duydum, onur duydum.»

«Müşerref oldum.»

Tanışma Esnasında Hareket Tarzları

- Erkekler oturuyorsa ayağa kalkar.
- Kadınlar ayağa kalkmazlar. (Cumhurbaşkanı, devlet başkanı, kral ile tanışma hariç ve statü bakımından yüksek ve yaşlı erkeklerle tanıştırılırken hanımlar da ayağa kalkarlar.)
- Eğer ceketinizin önü açıksa saygı ifadesi olarak iliklenir.
- Duyulan memnuniyet sadece sözcüklerle değil, yüzünüzde sıcak, samimi gülümsemeyle de desteklenir.
- Sizi tanıtan kişi tanıştırma esnasında isminizi hatırlayamadığı için duraklarsa kendinizi tanıtmakta gecikmeyin. Böylece tanıştıran kişiyi zor duruma düşmekten kurtarmış olursunuz.
- Tanıştırılan kişinin ismini hatırlamak ve ona ismiyle hitap etmek olumlu bir davranıştır.
- Size tanıtılan bir kişinin adını yanlış anladığınızdan kuşkuda iseniz yanlış bir ad söyleyerek utanmaktansa, ona nazik bir tavırla şöyle sorabilirsiniz: «Özür dilerim, adınızı yanlış işitmiş olmaktan korkuyorum, acaba Mustafa Yüksel olmasın» veya «Affedersiniz, isminiz?» demektedir.
- Kendinizi tanıtmak durumunda kalabilirsiniz. Ancak bir kadın kendini bir erkeğe tanıştırmaz. Sadece toplumda önemli işlere imza atmış bilim insanı, iş adamı, devlet büyüğü, sanatçı gibi şahsiyetlerle tanışma imkanı doğmuşsa, kadınlar da kendilerini bu kişilere tanıştırmalarıdır.

Tanışma Esnasında Hareket Tarzları

- Daha önceden tanıdığınız veya tanıştırdığınız biriyle sizi yeniden tanıştırmaya çalışabilirler. Böyle durumlarda tanıştıran kişinin sözünün bitmesine izin verip tanışma işi gerçekleştikten sonra durumu açıklamak yerinde olur. Böyle bir duruma düşmek istemiyorsanız tanıştıklarından emin olmadığınız kişileri birbirine takdim etmeden önce «Tanışıyor musunuz?» diye sorabilirsiniz.
- İki kişi tanıştırıldığında konuşmaya önce kadın başlamalıdır. Ancak konuşmaya başlamak için kadının zorlandığı gözleniyorsa erkek kibar bir şekilde onu bu zor durumdan kurtarır.
- Erkekler arasında gerçekleştirilen bir tanışmada ise sosyal hayattaki konum, yaşı, mevkisi yüksek olan konuşmaya başlar.

Tanışma ve Tanıştırma İncelikleri

- Avrupa'nın yüksek devlet ve hükümet adamları, tanıştıkları kadınların elini çoğu zaman öpmez, sadece sıkarlar. Çok kişi de, kadını elini öpmeyip, sadece sıkmayı prensip edinmiştir.
- Tanışma esnasında tanıtılanla tanıştırılan arasında ilişkiyi güçlendirmek istediğinizde şahısların ortak yönlerinden veya sizin tanıştırma amacınızdan söz edebilirsiniz.
- Kişi kendini sadece adıyla takdim ediyorsa «bana sen diyebilirsin» mesajı taşır. Kendinizi tanıtırken adınız ve soyadınızla takdiminiz «Lütfen bana siz deyiniz.» anlamı taşımaktadır.
- Eş, başkalarına tanıtılırken sadece «eşim, karım» veya «eşim, kocam» denmez adı da söylenmelidir. «Aliye Hanım, sizi eşim Merve Hanım ile tanıştırmak istiyorum.»
- Davette bir şekilde yüz yüze geldiğiniz bir kadınla birkaç kelime konuşabilirsiniz fakat hemen kendinizi tanıştırmaya kalkamayın.
- Her tanıştığınız / tanıştırıldığınız kişiyle hemen samimi, dost olmanız beklenmez.

Tanışma ve Tanıştırma İncelikleri

- Yolda giderken ayaküstü birkaç söz ettiğiniz bir arkadaşınızı yanınızdaki arkadaşınıza tanıştırmak gerekmez. Bu ufak konuşma sürecinde arkadaşınız sizi bir iki adım ötede bekler. Eğer konuşma uzayacak olursa, bu kez arkadaşınızı o tanıdığınızla tanıştırmalısınız.
- İstemediğiniz biriyle dahi tanıştırılmak zorunda kalırsanız bunu kendisine belli etmeyip gülümseyen sıcak bir ifadeyle, içten tokalaşmak gerekir.
- Her zaman karşılama imkanı bulamayacağınız, tanışmayı arzuladığınız kişilerle uygun bir şekilde tanışmayı / tanıştırmayı gerçekleştirmeniz iyi olur. Ancak bu tür toplantılarda üst kademelere gelmiş kişilerle sizi tanıştırması için ev sahibine ısrar etmek de yanlış bir davranış olur. Zaten ev sahibi davetliler listesi oluştururken kimi kime tanıştıracığını önceden planlamıştır.
- Din, düşünce, ırk, siyasal görüş farklılıkları var olan kişileri birbirine tanıştırmaktan çekinmek hoş bir davranış değildir. Ancak anlaşamayacağını tahmin ettiğiniz kişileri birbiriyle tanıştırmak da faydasızdır.
- Bir kadınla tanıştırılmak istiyorsanız önce o kadının bu tanışmayı isteyip istemediği anlaşılmalıdır. Sizinle tanışmak istemediğini belli eden bir kadına ısrar etmek nazik bir davranış değildir.
- Özel veya sosyal ortamlarda kişinin kendisini mesleğiyle ya da makamıyla takdim etmesi görgüsüzlük kabul edilir. «Ben Doktor Asım, Ben Avukat Fatma Akın» denmez. Bu durum kişinin mevkisini, mesleğini gözüne sokma çabası olarak algılanır ve şahısla ilgili ilk izlenim olumlu şekillenmez. Çünkü mesleğini ön plana çıkaran ve unvanıyla övünen kimseler toplumda saygı uyandırmazlar. İşle ilgili bir yere gidilmişse kendinizi takdim ederken önce makam unvanınızı, sonra da adınızı söyleyerek sosyal ortamlarda ve iş dünyasında kendinizi tanıtırsınız.

Resmi Ortamda Tanışma ve Tanıştırma Kuralları

- Resmi ortamda bir kişi yöneticiye takdim edilirken önce unvanı, sonra sayın sıfatı, ardından da adı ve soyadı söylenir.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ BEMYO Müdürü Sayın Harun Bayraktar

- Yarı resmi ve sosyal ortamlarda ise kişinin makamı ve unvanı, ad ve soyadından sonra söylenir.

«Sayın Harun Bayraktar Ankara Üniversitesi BEMYO Müdürü»

- Sosyal ortamlarda tanıtım esnasında her zaman için rütbe veya mesleki unvanlar isimden önce, görev unvanı da sonra söylenmelidir.

Prof. Dr. Harun Bayraktar A.Ü.BEMYO Müdürü

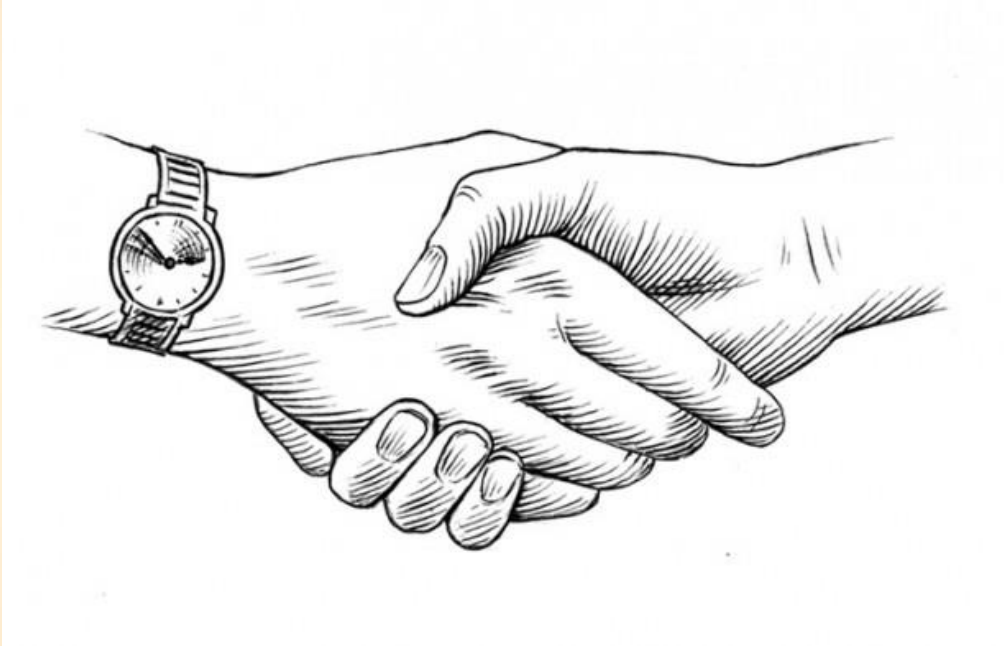
- Resmi ortamlarda ise kişi kendini tanıtırken önce unvanını, sonra adını ve soyadını söyler.

TÜBİTAK Başkanı Hazan Tüzün, Dr. Güralp Genç gibi.

Tokalaşmak (El Sıkışmak)

Tanışırken, karşılarken, uğurlarken, vedalaşırken, tebrik ederken, taziye verirken güven, saygı, sevgi ve birlikteliğin ifadesidir.

El Sıkma Tekniği

Tokalaşırken, tokalaşılan şahısla karşılıklı durmalı, sağ elin parmakları birbirine yapışık, başparmak havada ve eller birbirine paralel olmalıdır.

El sıkmak için her zaman sağ el uzatılır; el dolu ise sol el uzatılabilir; bu da ancak sağ eldekileri sol ele çabucak geçiremeyecek olursanız uygundur; yalnız bunu yaparken bağışlanmanızı dilemelisiniz.

Tokalaşırken muhatabın eli, iki ile beş saniye arasında tutulur ve birden değil, yavaşça bırakılır.

El sıkma, çeşitli kültürlerde farklılıklar gösterir.

İş dünyasında Amerikalı hanım ve erkekler devamlı ve hareketle el sıkışırlar. Hanımların önce el uzatması kuralı bu ülke için geçerli değilken, Arap ülkelerinde hanımlar tokalaşmaz.

Japonlar çok hafif bir el teması ile tokalaşırken,

Fransızlar hafif bir el sallamak suretiyle tokalaşır,

Almanlar bir kez, çok sıkıca tokalaşmayı tercih ederler.

Tokalaşma eşitleri / Samimi

Tokalaşmada doğru olmayanlar

Çeşitli durumlarda el sıkımlar;

- Gençler ilk olarak yaşlıların elini uzatmasını beklerler.
- Ast, üstün; mevkisi düşük olan, yüksek mevkisi olanın elini uzatmasını bekler.
- Aynı yaş ve mevkide olanlar birbirini beklemeden el uzatırlar. Ancak karşınızdaki kadınsa önce onun el uzatması beklenir. Aksi takdirde erkek sadece başıyla selamlar.
- Önce büyüklerin eli sıkılırken sırayla küçüklere geçilir.
- Büyüklerin eli sıkılırken hafifçe öne eğilerek saygı gösterilir.
- Tokalaşırken gülümseyen bir ifadeyle eli sıkılan kişinin yüzüne bakılmalıdır.
- Beyler hanımlarla tokalaşırken eldivenlerini çıkarmak zorundadır. Ancak hanımlar, kıyafetlerinin tamamlayıcısı olan süs eldivenlerini çıkarmak zorunda değildirler. Bunun yanında, soğuktan korunmak için giyilen kalın eldivenleri hanımların da çıkarması beklenir.

Çeşitli durumlarda el sıkımlar;

- El sıkışmaya hazırlanırken elinizi üstünüze silmek uygun olmaz. Eğer gerçekten silmeniz gerekiyorsa kağıt mendil kullanabilirsiniz. Ellerinizi kirli, tozlu, terli veya yağlıyken tokalaşmak da uygun değildir. Böyle bir ortamda, özür dileyerek durumu belirtebilirsiniz.
- El sıkışması için tek el yeterlidir. İki el, yeni tanıdıklarınızda ve iş hayatında pek tercih edilmez. Aile içinde veya samimi sosyal hayatta karşı tarafın eli avuç iki elinizin arasına alınarak içtenlik gösterilebilir.
- Uzatılan el mutlaka karşılanır.
- El sıkışırken omuza dokunulmaz.
- Mutluluğunu kutlamak için (evlenme, doğum günü vb.) yapılan el sıkışmaları uzun ve coşkulu olurken, üzüntüleri paylaşmak için (ölüm, hastalık vb.) yaptığımız el sıkışmaları yine uzun fakat daha hafif olur.
- Kalabalık davetlerde herkesin elini sıkarak dikkatleri üzerinize toplamak uygun değildir. Tanıdıklara tesadüf edildikçe selamlaşılır. Kalabalık olmayan davetlerde ve toplantılarda ise herkesin eli sıkılmalıdır.
- Tokalaşmayı, başlatan kişi bitirir.

El Öpmek

Türk toplumunda; geleneğe göre yaşlı veya saygı gösterilmesi gereken kimselerin sağ elinin üstünü önce dudağa sonra alına götürme hareketidir.

El Öpmek

Batı uygarlığında ise zarafet ve incelik anlamındadır.

El Öpmenin Tekniği

Dudaklar kapalı olarak elin üzerine hafifçe dokundurulur; erkek bir kadının elini öperken onun gözlerine de bakarsa daha uygun davranmış olur. Fakat, bu usul daha çok içten tanışlar ve bildikleri arasında uygun olur.

Bir bayanın elini eldivenli olarak öpen erkek, bu eldivene dudaklarını dokundurmaz.

Nasıl El Öpülür?

- Karşınızdaki büyüğün eli orta ve yüzük parmağının dip bölgesinden hafifçe öpülür.
- Herhangi bir mahzur yoksa öpmek için sağ el kullanılır.
- İki elle tutmak, ağzı şapırdatmak, ağzınızda bir şey varken el öpmek hoş değildir.
- Eli öpülen kimsenin iyi dileklerini belirtmek için söylediği «El öpenlerin çok olsun» sözü yaygın olarak kullanılmaktadır.
- El öptükten sonra tokalaşmaya gerek yoktur.
- Erkekler her danstan sonra bayanların ellerini öpebilirlerse de, bu genel bir kural değildir; bir reverans yaparak ayrılmak da olanaklıdır.

Resmi Ortamlarda Tokalaşma Kuralları

- Bir resmi makama girildiğinde, el uzatma hakkı makam sahibine aittir.
- Dışarıdan gelen, içerideki makamda oturan elini uzatmadan resmi ortamlarda misafir ve ziyaretçi bir hanım bile olsa el sıkışmak için aceleci davranmamalıdır. Sakin bir şekilde bekleyerek uzatılan eli sıkmalıdır.
- Resmi ortamlarda tokalaşırken hanımlarda ayağa kalkar.
- Çok kişinin olduğu resmi ortamlarda el sıkmaya üst makamdan başlanır. Ayrıca resmi ortamlarda el ve yanak öpülmez.
- Sizi arabasıyla evinize bırakan şahıs arabadan inmiş ve sizi uğurluyorsa tokalaşılır, samimiyete göre el veya yanak öpülebilir; ancak şahıs arabadan inmemişse ve samimiyetiniz yoksa kendisine teşekkür edilir, tokalaşmak da şart değildir.

Görsel ve Yazılı Kaynaklar

- Alıcı Akın, Yeni Görgü Kuralları. (2.Basım, Eylül 2013), Ankara: Elma Yayınevi.
- Okur Suna, Suna Okur ile Görgü ve Protokol. (1.Basım, Nisan2015), İstanbul: Öteki Adam Yayınları.
- Deniz Hasan, En Yeni Görgü Kuralları. (13.Baskı), İstanbul: İnkılap Kitapevi.
- Esirci Şükrü, Görgü ve Nezaket Kuralları. (2.Basım, Nisan 2013), Ankara: Bilgi Yayınevi.
- <http://nezaketkurallari.com/tanisma-ve-tanistirma/>

Görsel ve Yazılı Kaynaklar

- https://www.google.com/imgres?imgurl=http%3A%2F%2Fwww.detaykibris.com%2Fd%2Fnews%2F63035.jpg&imgrefurl=http%3A%2F%2Fwww.detaykibris.com%2Fel-opme-gelenegi-nereden-geliyor-165462h.htm&tbnid=keVcuNmArtu7BM&vet=12ahUKEwj28pvx_pzoAhVBP-wKHUISDdYQMygBegUIARDiAQ..i&docid=3mjV92mwno79oM&w=670&h=310&q=el%20%20%20C3%B6pme%20resmi&safe=active&ved=2ahUKEwj28pvx_pzoAhVBP-wKHUISDdYQMygBegUIARDiAQ
- https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fcf.kizlarsoruyor.com%2Fq9281065%2Fprimary-share.png%3F28&imgrefurl=https%3A%2F%2Fwww.kizlarsoruyor.com%2Fask-iliskileri%2Fq9281065-hoslandiginiz-kisiyle-ilk-tanismada-el-opme-dogru-mudur&tbnid=TZT3gsEAaikQPM&vet=12ahUKEwj28pvx_pzoAhVBP-wKHUISDdYQMyhTegUIARC5AQ..i&docid=Fu4dsp86tOUhgM&w=1200&h=630&q=el%20%20%20C3%B6pme%20resmi&safe=active&ved=2ahUKEwj28pvx_pzoAhVBP-wKHUISDdYQMyhTegUIARC5AQ
- https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fcdn.yeniakit.com.tr%2Fimages%2Falbum%2Fel-sikisma-sanati-eba943.jpg&imgrefurl=https%3A%2F%2Fm.yeniakit.com.tr%2Ffoto-galeri%2Fel-sikisma-sanati-5490%2F3&tbnid=UfBh92MWqCf6NM&vet=12ahUKEwj28pvx_pzoAhVBP-wKHUISDdYQMygKegUIARDsAQ..i&docid=MRn_38ZmhV6M_M&w=614&h=393&q=el%20s%20%20C4%B1kma%20foto%20%20C4%9Fraflar%20%20C4%B1&safe=active&ved=2ahUKEwj28pvx_pzoAhVBP-wKHUISDdYQMygKegUIARDsAQ

Görsel ve Yazılı Kaynaklar

- <https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fimg.piri.net%2Fmnresize%2F720%2F2000%2Fresim%2Fupload%2F2016%2F02%2F24%2F09%2F27%2F9d9c733c4.jpg&imgrefurl=https%3A%2F%2Fwww.yenisafak.com%2Ffoto-galeri%2Fhayat%2Fel-sikisma-sanati-2017174&tbnid=OtrlrWy2gjDxM&vet=12ahUKEwj-q-8-S75zoAhWGqaQKHQtTD4cQMygMegUIARDwAQ..i&docid=oqY25AQI1fREvM&w=720&h=481&q=el%20s%C4%B1kma%20foto%C4%9Fraflar%C4%B1&safe=active&ved=2ahUKEwj-q-8-S75zoAhWGqaQKHQtTD4cQMygMegUIARDwAQ>
- <https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fcdn.yeniakit.com.tr%2Fimages%2Falbum%2Fel-sikisma-sanati-4ad594.jpg&imgrefurl=https%3A%2F%2Fwww.yeniakit.com.tr%2Ffoto-galeri%2Fel-sikisma-sanati-5490&tbnid=4IOJ6ielfKOzYM&vet=12ahUKEwj-q-8-S75zoAhWGqaQKHQtTD4cQMygEegUIARDgAQ..i&docid=Ktnzba85MWdG6M&w=613&h=486&q=el%20s%C4%B1kma%20foto%C4%9Fraflar%C4%B1&safe=active&ved=2ahUKEwj-q-8-S75zoAhWGqaQKHQtTD4cQMygEegUIARDgAQ>
- <https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fcdn.yeniakit.com.tr%2Fimages%2Falbum%2Fel-sikisma-sanati-9da596.jpg&imgrefurl=https%3A%2F%2Fwww.yeniakit.com.tr%2Ffoto-galeri%2Fel-sikisma-sanati-5490&tbnid=luDCfufud9jFqM&vet=12ahUKEwj-q-8-S75zoAhWGqaQKHQtTD4cQMygFegUIARDiAQ..i&docid=Ktnzba85MWdG6M&w=614&h=329&q=el%20s%C4%B1kma%20foto%C4%9Fraflar%C4%B1&safe=active&ved=2ahUKEwj-q-8-S75zoAhWGqaQKHQtTD4cQMygFegUIARDiAQ>
- <https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fcdn.yeniakit.com.tr%2Fimages%2Falbum%2Fel-sikisma-sanati-645092.jpg&imgrefurl=https%3A%2F%2Fwww.yeniakit.com.tr%2Ffoto-galeri%2Fel-sikisma-sanati-5490&tbnid=Brvbvi8MvfpO8M&vet=12ahUKEwj-q-8-S75zoAhWGqaQKHQtTD4cQMygOegUIARD0AQ..i&docid=Ktnzba85MWdG6M&w=614&h=391&q=el%20s%C4%B1kma%20foto%C4%9Fraflar%C4%B1&safe=active&ved=2ahUKEwj-q-8-S75zoAhWGqaQKHQtTD4cQMygOegUIARD0AQ>